

Μέτρα πρόληψης και αντιμετώπισης κρουσμάτων COVID-19 για τα επαγγελματικά τουριστικά ημερόπλοια

1. Σκοπός

Τα ακόλουθα μέτρα αναπτύχθηκαν λαμβάνοντας υπόψη τα επιστημονικά δεδομένα για τη μετάδοση του SARS-CoV-2 (μετάδοση από άτομο σε άτομο μέσω σταγονιδίων ή μέσω επαφής) και βασίζονται σε οδηγίες του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (<https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019>), του Ευρωπαϊκού Κέντρου Πρόληψης και Ελέγχου Νοσημάτων (<https://www.ecdc.europa.eu/en/covid-19-pandemic>) και της Ευρωπαϊκής Κοινής Δράσης EUHEALTHYGATEWAYS (<https://www.healthygateways.eu/Novel-coronavirus>).

2. Καθορισμός του μέγιστου αριθμού επιβατών

Ο μέγιστος επιτρεπόμενος αριθμός επιβατών στα επαγγελματικά τουριστικά ημερόπλοια είναι ίσος με τον εκάστοτε προβλεπόμενο στη σχετική νομοθεσία, ο οποίος τηρείται καθ' όλη τη διάρκεια διενέργειας θαλάσσιων ταξιδιών του άρθρου 12 του ν. 4256/2014. Κατά την αρχική επιβίβαση και τελική αποβίβαση των επιβατών καθώς και κατά την από-επιβίβασή τους σε όλα τα σημεία προσέγγισης του ημερόπλοιου διατηρείται κοινωνική απόσταση κατά τα οριζόμενα στην παρ. 8 της παρούσας.

Καθόλη τη διάρκεια του θαλάσσιου ταξιδιού απαγορεύεται η οργάνωση και πραγματοποίηση εκδηλώσεων διασκέδασης στο πλοίο.

3. Κατάσταση επιβαινόντων και κατάσταση υγείας

Σε κάθε επαγγελματικό τουριστικό ημερόπλοιο, ανεξάρτητα της απόστασης του πλου, τηρείται κατάσταση επιβατών και πληρώματος η οποία περιέχει τα στοιχεία της παρ. 1 του άρθρου 5 του π.δ. 23/1999 (Α'17) συμπεριλαμβανομένου τηλεφώνου επικοινωνίας προσβάσιμου για τις επόμενες 14 ημέρες. Η κατάσταση επιβατών θα είναι διαθέσιμη για έλεγχο από τις λιμενικές και τις υγειονομικές αρχές σε ηλεκτρονική ή έντυπη μορφή.

Κάθε πρόσωπο όπως επιβάτες, επισκέπτες, τεχνικοί, κτλ, πρέπει πριν την επιβίβασή τους είτε να έχουν ολοκληρώσει προ τουλάχιστον δεκατεσσάρων (14) ημερών τον εμβολιασμό τους κατά του κορωνοϊού COVID-19 και να διαθέτουν πιστοποιητικό εμβολιασμού ή να διαθέτουν πιστοποιητικό νόσησης, ενώ αν είναι ανεμβολίαστοι πρέπει να διαθέτουν βεβαίωση ότι έχουν διαγνωσθεί αρνητικοί σε διαγνωστικό έλεγχο με rapid test που πραγματοποιήθηκε εντός των τελευταίων 48 ωρών πριν την επιβίβαση ή μοριακό τεστ (PCR) εντός των τελευταίων 72 ωρών πριν την επιβίβαση. Οι ανωτέρω υποχρεώσεις περιλαμβάνουν και ανήλικους από δώδεκα (12) ετών και άνω. Οι ανήλικοι από τεσσάρων (4) έως και έντεκα (11) ετών, μπορούν να επιβιβάζονται και με τη διενέργεια αυτοδιαγνωστικού ελέγχου (self test) που πραγματοποιήθηκε εντός των τελευταίων 24 ωρών πριν την επιβίβαση. Τα ως άνω προς επιβίβαση άτομα υποχρεούνται να επιδεικνύουν τα πιστοποιητικά ή τις βεβαιώσεις (εμβολιασμού, νόσησης, διαγνωστικού και αυτοδιαγνωστικού ελέγχου), συνδυαστικά με αστυνομική ταυτότητα ή δίπλωμα οδήγησης ή διαβατήριο ή άλλο αποδεικτικό ταυτότητας, στο σχετικό έλεγχο που πραγματοποιείται πριν την επιβίβασή τους. Με μέριμνα του πλοιοκτήτη ή του εφοπλιστή, του διαχειριστή και των πλοιάρχων επαγγελματικών τουριστικών ημερόπλοιων, διασφαλίζεται η διενέργεια του ελέγχου της ισχύς των σχετικών πιστοποιητικών και

της ταυτοπροσωπίας προς αυτά.

Αναφορικά με το πλήρωμα, κατά την πρώτη ανάληψη καθυκόντων του πληρώματος θα πρέπει να γίνεται διαγνωστικός έλεγχος με μοριακό τεστ. Επιπρόσθετα, το πλήρωμα το οποίο δεν έχει εμβολιαστεί, θα υποβάλλεται σε διαγνωστικό έλεγχο δύο (2) φορές την εβδομάδα, με τη χρήση ταχείας ανίχνευσης αντιγόνου κορωνοϊού COVID-19 (rapid –test), μία (1) φορά εντός είκοσι τεσσάρων (24) ωρών προ Δευτέρας εκάστης εβδομάδας και μία (1) φορά εντός των τελευταίων σαράντα οκτώ (48) ωρών προ Πέμπτης εκάστης εβδομάδας. Μέλη του πληρώματος τα οποία έχουν εμβολιαστεί, το πενήντα τοις εκατό (50 %) αυτών θα υποβάλλεται εναλλάξ, μία (1) φορά την εβδομάδα σε εργαστηριακό έλεγχο με τη χρήση ταχείας ανίχνευσης αντιγόνου κορωνοϊού COVID-19 (rapid –test). Το πλήρωμα θα πρέπει να έχει διαθέσιμα τα αποτελέσματα επί του πλοίου, σε ηλεκτρονική ή έντυπη μορφή, για έλεγχο από τις Λιμενικές και τις Υγειονομικές Αρχές.

Συνιστάται το πλήρωμα να εμβολιάζεται με εμβόλιο για τον κορωνοϊό SARS-CoV-2 όταν αυτό είναι εφικτό σύμφωνα με την προτεραιότητα που καθορίζεται στο Εθνικό Σχέδιο Εμβολιαστικής Κάλυψης για COVID-19.

Επιπλέον, σε κάθε ημερόπλοιο θα τηρείται βιβλίο παρακολούθησης της κατάστασης υγείας του πληρώματος. Τα μέλη του πληρώματος θα πρέπει να μετρούν μία φορά την ημέρα τη θερμοκρασία σώματος η οποία θα καταγράφεται στο βιβλίο παρακολούθησης της κατάστασης υγείας πληρώματος. Το βιβλίο θα είναι διαθέσιμο για έλεγχο από τις από τις λιμενικές και τις υγειονομικές αρχές σε ηλεκτρονική ή εκτυπωμένη μορφή.

Εάν κάποιος από τους επιβαίνοντες αναπτύξει συμπτώματα λοίμωξης COVID-19 (αιφνίδια έναρξη νόσου, με τουλάχιστον ένα από τα παρακάτω συμπτώματα: βήχα, πυρετό, δύσπνοια, αιφνίδια εκδήλωση ανοσμίας, αγευσίας ή δυσγευσίας), τότε αυτό θα πρέπει να καταγραφεί στο βιβλίο παρακολούθησης της κατάστασης υγείας των επιβαινόντων και θα πρέπει να ενεργοποιηθεί το σχέδιο για τη διαχείριση ενδεχόμενου κρούσματος COVID-19.

4. Αναφορά ενδεχόμενου κρούσματος COVID-19 στην αρμόδια αρχή

Εάν κάποιο άτομο επί του πλοίου (μέλος του πληρώματος ή επιβάτης) παρουσιάζει συμπτώματα συμβατά με τη λοίμωξη COVID-19 (τουλάχιστον ένα από τα παρακάτω: βήχα, πυρετό, δύσπνοια, αιφνίδια εκδήλωση ανοσμίας, αγευσίας ή δυσγευσίας), αυτό πρέπει να αναφέρεται αμέσως στην λιμενική αρχή με τους τρόπους που προαναφέρθηκαν. Είναι σημαντική η άμεση ενημέρωση των αρμόδιων υγειονομικών αρχών για να προσδιοριστεί εάν είναι διαθέσιμη στο λιμάνι η ικανότητα μεταφοράς, απομόνωσης, εργαστηριακής διάγνωσης και φροντίδας του ενδεχόμενου κρούσματος COVID-19. Είναι σημαντικό όλες οι διευθετήσεις να γίνονται το συντομότερο δυνατό ώστε να ελαχιστοποιηθεί η παραμονή υπόπτων περιστατικών στο ημερόπλοιο.

5. Σχέδιο για τη διαχείριση ενδεχόμενου κρούσματος COVID-19

Κάθε πλοίο πρέπει να αναπτύξει γραπτό σχέδιο για τη διαχείριση ενδεχόμενου κρούσματος COVID-19, το οποίο θα περιγράφει τα εξής: α) τα συμπτώματα που χαρακτηρίζουν ένα άτομο ως ενδεχόμενο κρούσμα λοίμωξης COVID-19 (βήχα, πυρετό, δύσπνοια, αιφνίδια εκδήλωση ανοσμίας, αγευσίας ή δυσγευσίας), β) το σχέδιο επικοινωνίας και ενημέρωσης της αρμόδιας αρχής στο επόμενο λιμάνι/μαρίνα σχετικά με το ενδεχόμενο κρούσμα, γ) τη διαδικασία της προσωρινής απομόνωσης του ατόμου επί του πλοίου το οποίο θεωρείται ως ύποπτο κρούσμα COVID-19 μέχρι την ασφαλή μεταφορά του για ιατρική διάγνωση (παραμονή σε χώρο με φυσικό αερισμό, τοποθέτηση χειρουργικής μάσκας στο άτομο που παρουσιάζει συμπτώματα, χορήγηση χαρτομάντηλων, πλαστικής σακούλας για την απόρριψη τους και αντισηπτικό χεριών περιεκτικότητας 70% σε αλκοόλη), δ) χρήση χειρουργικής μάσκας, προστατευτικών γυαλιών,

ποδονάρια, αδιάβροχης ποδιάς με μακριά μανίκια και γαντιών από όποιον εισέρχεται στον χώρο προσωρινής απομόνωσης (ο χρησιμοποιημένος προστατευτικός εξοπλισμός πρέπει να απορρίπτεται σε σακούλα και σε καμία περίπτωση να μην ξαναχρησιμοποιείται, ενώ μετά την απόρριψη του προστατευτικού εξοπλισμού πρέπει τα χέρια να πλένονται καλά με νερό και σαπούνι), ε) εξαερισμός του χώρου προσωρινής απομόνωσης και καθαριότητα και απολύμανση των επιφανειών και των αντικειμένων μετά την απομάκρυνση του ασθενούς με διάλυμα χλωρίνης 0,1% (4 κουταλάκια του γλυκού χλωρίνης περιεκτικότητας 5% ανά 1 λίτρο νερού) ή αιθυλικής αλκοόλης 70% με χρόνο επαφής 10 λεπτών (τα υλικά καθαριότητας θα πρέπει ή να απορριφθούν ή να πλυθούν σε θερμοκρασία 90°C πριν επαναχρησιμοποιηθούν), στ) τη διαδικασία αναφοράς στην αρμόδια αρχή του λιμένα του ενδεχόμενου κρούσματος COVID-19 και όλων των επαφών του ασθενούς ξεκινώντας δύο ημέρες πριν την εμφάνιση των συμπτωμάτων.

Για την εφαρμογή του γραπτού σχεδίου πρέπει να οριστεί ένα αρμόδιο άτομο το οποίο θα ορίζεται στο γραπτό σχέδιο και θα καταγράφονται τα στοιχεία του.

Εάν κάποιος από τους επιβαίνοντες (επιβάτες ή πλήρωμα) αναπτύξει συμπτώματα συμβατά θα πρέπει να τεθεί σε εφαρμογή το σχέδιο. Από τη στιγμή που θα εντοπιστεί ενδεχόμενο κρούσμα COVID-19, θα διακοπεί άμεσα η συνέχεια του ταξιδιού και το πλοίο θα επιστρέψει άμεσα στο λιμάνι κατάπλου ή όπου κρίνει η αρμόδια αρχή. Ο ασθενής θα πρέπει να εξεταστεί από ιατρό και να γίνει εργαστηριακός έλεγχος για SARS-CoV-2. Εάν επιβεβαιωθεί εργαστηριακά ότι ο ασθενής έχει λοίμωξη COVID-19 τότε ο ασθενής θα πρέπει να απομονωθεί σε εγκατάσταση στη στεριά και τα άτομα που ήρθαν σε στενή επαφή μαζί του να τεθούν σε καραντίνα 14 ημερών. Όλες οι απαιτούμενες ενέργειες για την περαιτέρω διαχείριση του περιστατικού θα γίνονται σύμφωνα με την αρμόδια υγειονομική αρχή και τις οδηγίες του ΕΟΔΥ.

6. Επάρκεια και ορθή χρήση μέσων ατομικής προστασίας

Θα πρέπει να υπάρχουν επαρκείς ποσότητες αντισηπτικών, απολυμαντικών, μέσων ατομικής προστασίας και ειδών καθαρισμού. Στο κιβώτιο πρώτων βοηθειών πρέπει να υπάρχει ψηφιακό θερμόμετρο υπερύθρων ακτινών και παλμικό οξύμετρο δαχτύλου.

Θα πρέπει να υπάρχουν γραπτές οδηγίες για την ορθή χρήση των μέσων ατομικής προστασίας και το πλήρωμα των ημερόπλοιων να έχει γνώση της χρήσης τους.

Πληροφορίες για τα μέσα ατομικής προστασίας για τα μέλη του πληρώματος ανάλογα και με τα καθήκοντα τους επί του πλοίου και την ορθή χρήση τους είναι διαθέσιμες στην αγγλική γλώσσα από την Ευρωπαϊκή Κοινή Δράση HEALTHYGATEWAYS στον παρακάτω σύνδεσμο:

https://www.healthygateways.eu/Portals/0/plcdocs/EUHG_PPE_Overview_24_04_2020_F.pdf?ver=2020-04-27-141221-467

Κατάλληλες διαδικασίες τοποθέτησης και αφαίρεσης ΜΑΠ/ βέλτιστες πρακτικές για τα ΜΑΠ είναι διαθέσιμες από τον ΕΟΔΥ στις παρακάτω ιστοσελίδες:

- ΕΟΔΥ - COVID-19 – Οδηγίες για τη χρήση μάσκας από το κοινό
<https://eody.gov.gr/covid-19-odigies-gia-ti-chrisi-maskas-apo-to-koino/>
- ΕΟΔΥ - ΣΕΙΡΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ(ΕΝΔΥΣΗΣ) ΚΑΙ ΑΦΑΙΡΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΤΟΜΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
<https://eody.gov.gr/wp-content/uploads/2020/03/PPE-donning-doffing.pdf>

7. Μέτρα για τον περιορισμό της εισαγωγής κρουσμάτων COVID-19 στα επαγγελματικά τουριστικά ημερόπλοια

Εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση του προσωπικού

Οι πλοιοκτήτες ή οι εφοπλιστές, θα πρέπει να παρέχουν εκπαίδευση και οδηγίες στα μέλη του πληρώματος σχετικά με την αναγνώριση των σημείων και των συμπτωμάτων της λοίμωξης COVID-19.

Θα πρέπει να υπενθυμίζονται στα μέλη του πληρώματος οι διαδικασίες που πρέπει να ακολουθούνται όταν ένας επιβάτης ή μέλος του πληρώματος επί του πλοίου εμφανίζει σημεία και συμπτώματα ενδεικτικά της λοίμωξης COVID-19 (για παράδειγμα, να ενημερώσει τον καπετάνιο).

Θα πρέπει να παρέχονται πληροφορίες στα μέλη του πληρώματος για την **άμεση αναφορά των σχετικών συμπτωμάτων της λοίμωξης COVID-19 στον καπετάνιο και για τους ίδιους και για άλλα μέλη του πληρώματος ή επιβατών.**

Τα μέλη του πληρώματος που εμφανίζουν συμπτώματα συμβατά με αυτά της λοίμωξης COVID-19 θα πρέπει άμεσα να αποχωρούν από το πόστο εργασίας τους και να ακολουθούνται τα μέτρα που περιγράφονται στις παραγράφους 4 και 5.

Μέτρα πριν την επιβίβαση κατά την έκδοση και αγορά εισιτηρίων

Οι υπεύθυνοι για την έκδοση εισιτηρίων (είτε γίνεται μέσω τουριστικών γραφείων είτε άμεσα από τους υπευθύνους του ημερόπλοιου, είτε ηλεκτρονικά ή δια ζώσης) πρέπει να ενημερώνουν τους ταξιδιώτες για τον κίνδυνο μετάδοσης του COVID-19, ιδιαίτερα για τα άτομα ηλικίας άνω των 70 ετών και τις ευπαθείς ομάδες και όπως αυτές καθορίζονται στην ιστοσελίδα του Ε.Ο.Δ.Υ.:

Οι υπεύθυνοι για την έκδοση εισιτηρίων (είτε γίνεται μέσω τουριστικών γραφείων είτε άμεσα από τους υπευθύνους του ημερόπλοιου, είτε ηλεκτρονικά ή δια ζώσης) πρέπει να παρέχουν στους ταξιδιώτες κατά την έκδοση των εισιτηρίων και πριν από το ταξίδι ενημερωτικό γραπτό φυλλάδιο με πληροφορίες για θέματα υγείας.

Σε αυτό το πλαίσιο, θα παρέχονται πληροφορίες σχετικά με:

- Το γεγονός ότι δεν θα πρέπει να ταξιδέψουν εάν τις τελευταίες 14 ημέρες πριν το ταξίδι είχαν οι ίδιοι ή οποιοδήποτε μέλος της οικογένειάς τους:
  - άτομο που είχε επαφή πρόσωπο με πρόσωπο με ασθενή με COVID-19 σε απόσταση < 2 μέτρων και για ≥ 15 λεπτά εντός 24 ωρών (ακόμα και αν δεν είναι συνεχής)
  - άτομο που είχε άμεση σωματική επαφή με ασθενή με COVID-19
  - άτομο με απροφύλακτη επαφή με μολυσματικές εκκρίσεις ασθενή με COVID-19
  - άτομο που παρέμεινε σε κλειστό χώρο (π.χ. οικία, αίθουσα διδασκαλίας ή συσκέψεων, χώρο αναμονής νοσοκομείου, κλπ.) με ασθενή με COVID-19 για περισσότερο από 15 λεπτά
  - συνταξιδιώτης στο ίδιο αεροσκάφος, ο οποίος καθόταν σε απόσταση δύο σειρών θέσεων (προς κάθε κατεύθυνση) από τον ασθενή με λοίμωξη COVID-19, άτομα που ταξίδευαν μαζί ή φρόντισαν τον ασθενή και μέλη του πληρώματος που εξυπηρέτησαν το συγκεκριμένο τμήμα του αεροσκάφους όπου καθόταν ο ασθενής (επί ύπαρξης σοβαρών συμπτωμάτων ή μετακινήσεων του ασθενούς εντός του αεροσκάφους, που ενδέχεται να συνεπάγονται περισσότερο εκτεταμένη έκθεση, οι επιβάτες που κάθονταν στο ίδιο τμήμα του αεροσκάφους ή ακόμη και όλοι οι επιβάτες της πτήσης μπορεί να θεωρηθούν στενές επαφές)

- επαγγελματίας υγείας ή άλλο άτομο που παρείχε άμεση φροντίδα σε ασθενή με COVID- 19 ή εργαζόμενος σε εργαστήριο που χειρίστηκε κλινικό δείγμα ασθενούς με COVID-19, χωρίς λήψη των ενδεδειγμένων μέτρων ατομικής προστασίας, τα συμπτώματα του COVID-19 (βήχα, πυρετό, δύσπνοια, αιφνίδια εκδήλωση ανοσμίας, αγευσίας ή δυσγευσίας),
- τη σημασία των προληπτικών μέτρων (κοινωνική απόσταση, συχνό πλύσιμο των χεριών με σαπούνι και νερό ή εναλλακτικά χρήση αλκοολούχου διαλύματος περιεκτικότητα αλκοόλης 70%, η χρήση γαντιών δεν υποκαθιστά το πλύσιμο των χεριών, κάλυψη του στόματος και της μύτης με χαρτομάντηλο κατά το βήχα ή φτέρνισμα, αποφυγή επαφής των χεριών με στόμα, μύτη ή μάτια για πρόληψη διασποράς μικροβίων, αποφυγή επαφής με άτομα που έχουν συμπτώματα του αναπνευστικού),
- τους κανονισμούς και τα προληπτικά μέτρα επί του πλοίου (π.χ. υποχρεωτική χρήση μάσκας σε όλους τους εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους τις οποίες θα προμηθεύονται ίδιοι),
- τα μέτρα ελέγχου κατά την επιβίβαση και τη σύσταση για έγκαιρη προσέλευση για τη διευκόλυνση της διαδικασίας ελέγχου πριν την επιβίβαση,
- άμεση δήλωση στο πλήρωμα του πλοίου εάν αναπτύξουν συμπτώματα του αναπνευστικού κατά τη διάρκεια του ταξιδιού,
- άμεση αναζήτηση ιατρικής βοήθειας εάν αναπτύξουν συμπτώματα του αναπνευστικού μετά το ταξίδι και ενημέρωση του ιατρού τους για το ιστορικό ταξιδιού.

Οι πλοιοκτήτες ή εφοπλιστές και τα γραφεία οφείλουν να ενημερώνουν τους ταξιδιώτες ότι είναι πιθανή η άρνηση της επιβίβασης τους στο πλοίο σε περίπτωση που έχουν νοσήσει ή έχουν έρθει σε επαφή με επιβεβαιωμένο κρούσμα το οποίο έχει νοσήσει από λοίμωξη COVID-19 ή στη μη συμμόρφωση τους με τους κανόνες πρόληψης της μετάδοσης (χρήση Μέσων Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ), κοινωνική απόσταση κ.α.) όπως αυτά περιγράφονται στις παρακάτω παραγράφους.

Όλες οι απαραίτητες πληροφορίες για την ενημέρωση του επιβατικού κοινού θα αναρτώνται στις ιστοσελίδες των ταξιδιωτικών γραφείων και στα συστήματα ηλεκτρονικής κράτησης με υποχρέωση ανάγνωσης αυτών προκειμένου να ολοκληρωθεί η κράτηση.

Κατά την επιβίβαση και κατά τη διάρκεια του ταξιδιού θα παρέχονται πληροφορίες στους επιβάτες (π.χ. με ενημερωτικά φυλλάδια, προβολή ενημερωτικών σποτ, ηχητικών μηνυμάτων κλπ.) σχετικά με τα συμπτώματα της λοίμωξης και τα μέτρα πρόληψης σε επιβάτες και προσωπικό και οδηγίες για την άμεση δήλωση συμπτωμάτων στο πλήρωμα εάν εκδηλωθούν κατά τη διάρκεια του ταξιδιού.

8. Συστάσεις για το πλήρωμα και τους επιβάτες

Χρήση μέσων ατομικής προστασίας

Είναι υποχρεωτική η χρήση προστατευτικής μάσκας (π.χ. μάσκα κοινότητας ή χειρουργικής μάσκας ή μάσκας υψηλής προστασίας FFP2) για όλη τη διάρκεια παραμονής των επιβατών και του πληρώματος σε όλους τους εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους του πλοίου.

Κατά την επίσκεψη σε εγκαταστάσεις της στεριάς είναι υποχρεωτική η χρήση μάσκας.

Η χρήση γαντιών συνιστάται για τα μέλη του πληρώματος κατά τον ανεφοδιασμό καυσίμων, κατά την πρόσδεση, καθώς και άλλων διαδικασιών που χρειάζεται να αγγιχθούν επιφάνειες εξοπλισμού που χρησιμοποιούνται από πολλά άτομα και δεν υπάρχει κοντά εγκατάσταση για το πλύσιμο των χεριών αλλά ούτε και σταθμός με αντισηπτικά. Η τοποθέτηση και η αφαίρεση των γαντιών θα γίνεται σύμφωνα με τις οδηγίες ορθής εφαρμογής τους, ενώ τονίζεται ότι η χρήση γαντιών δεν υποκαθιστά το πλύσιμο των χεριών και υγιεινή των χεριών πρέπει να εφαρμόζεται πριν την τοποθέτησή και μετά την αφαίρεσή τους.

Ατομική υγιεινή

Θα πρέπει να εφαρμόζεται η υγιεινή των χεριών με σαπούνι και νερό. Αν τα χέρια δεν είναι εμφανώς λερωμένα, μπορεί να χρησιμοποιηθεί εναλλακτικά αντισηπτικό αλκοολούχο διάλυμα περιεκτικότητας αλκοόλης 70%. Η χρήση γαντιών δεν υποκαθιστά την υγιεινή των χεριών.

Στην είσοδο του πλοίου θα πρέπει να υπάρχει σταθμός αντισηπτικών (περιεκτικότητας 70% σε αλκοόλη) καθώς και στην είσοδο των εσωτερικών στεγασμένων χώρων του πλοίου.

Θα πρέπει να εφαρμόζεται σωστά η ορθή αναπνευστική υγιεινή, δηλαδή η κάλυψη του στόματος και της μύτης με χαρτομάντιλο κατά τον πταρμό και τον βήχα και στη συνέχεια απόρριψη αυτού σε πλαστική σακούλα και εφαρμογή αντισηπτικού στα χέρια. Για αυτό το σκοπό, θα πρέπει να έχει ληφθεί πρόνοια για τον αντίστοιχο εξοπλισμό (χαρτομάντιλα ή χάρτινες πετσέτες και γάντια μιας χρήσεως, πλαστική σακούλα, κ.λπ.).

Θα πρέπει να μην αγγίζεται το πρόσωπο, η μύτη και τα μάτια.

Κοινωνική απόσταση

Θα διατηρείται η κοινωνική απόσταση κατά την αρχική επιβίβαση και τελική αποβίβαση των επιβατών καθώς και κατά την από-επιβίβασή τους σε όλα τα ενδιάμεσα σημεία προσέγγισης του ημερόπλοιου με υιοθέτηση μέτρων ειδικής σήμανσης και ελεγχόμενης εισόδου, ώστε να τηρείται ελάχιστη απόσταση 1,5 μέτρων μεταξύ των επιβατών. Το πλήρωμα του πλοίου θα πρέπει να επιβλέπει τη διαδικασία και την τήρηση των μέτρων κοινωνικής απόστασης σε όλους τους χώρους επί του πλοίου.

Συνιστάται η αποφυγή άσκοπων μετακινήσεων των επιβατών και του πληρώματος εντός του πλοίου. Για την αποφυγή άσκοπων μετακινήσεων συνιστάται η καθοδήγηση των επιβατών σε θέσεις καθισμάτων από μέλη του πληρώματος.

Σε όλους τους εσωτερικούς και τους εξωτερικούς χώρους π ρ ο τ ε ί ν ε τ α ι να τηρείται η απόσταση τουλάχιστον 1,5 μέτρων, όταν αυτό είναι εφικτό.

Οπού υπάρχουν μόνιμα μη μετακινούμενα καθίσματα είτε στο εσωτερικό είτε στον εξωτερικό χώρο να υπάρχει ειδική σήμανση για το πού επιτρέπεται να καθίσει επιβάτης και πού όχι, προκειμένου να τηρούνται αποστάσεις.

Στις κοινόχρηστες τουαλέτες θα εισέρχεται ο ελάχιστος αριθμός επιβατών ώστε να τηρείται η απαιτούμενη κοινωνική απόσταση των 1,5 μέτρων μεταξύ των επιβατών.

Χρήση εξωτερικών χώρων

Καθόλη την διάρκεια του ταξιδιού συνιστάται να χρησιμοποιούνται από τους επιβάτες οι εξωτερικοί χώροι και όχι οι εσωτερικοί χώροι, όπου αυτό είναι εφικτό.

9. Ενημέρωση και εκπαίδευση του πληρώματος

Το πλήρωμα πρέπει να είναι ενημερωμένοι και εκπαιδευμένοι ανάλογα με τα καθήκοντά τους στα εξής: στο σχέδιο για τη διαχείριση ενδεχόμενου κρούσματος COVID-19, στη χρήση μέσων ατομικής προστασίας, στην εφαρμογή της ατομικής υγιεινής και της κοινωνικής απόστασης, καθώς και στους λοιπούς ειδικούς κανονισμούς των λιμένων προορισμού για την πρόληψη της λοίμωξης COVID-19.

Ειδικότερα η ενημέρωση και η εκπαίδευση αφορά:

- Το γεγονός ότι δεν θα πρέπει να ταξιδέψουν εάν έχουν έρθει σε επαφή με ασθενή COVID-19 τις τελευταίες 14 ημέρες πριν το ταξίδι και στις περιπτώσεις που περιγράφονται στην παράγραφο 7.2.
- Τεχνικές πλύσιματος χεριών (συχνό πλύσιμο των χεριών με σαπούνι και νερό για τουλάχιστον 20 δευτερόλεπτα, η χρήση γαντιών δεν υποκαθιστά την υγιεινή των χεριών).
- Μετά από ποιες δραστηριότητες θα πρέπει να πλένονται τα χέρια π.χ. τα χέρια πρέπει να πλένονται μετά από κάθε επαφή με άλλο άτομο ή τις αναπνευστικές εκκρίσεις αυτού (σάλια, σταγονίδια), με αντικείμενα που αγγίζονται από άλλα άτομα όπως κουπαστές, χειρολαβές κ.α., πριν την τοποθέτηση της μάσκας, πριν και μετά από την αφαίρεση της μάσκας, πριν και μετά την αφαίρεση των γαντιών, μετά τη χρήση της τουαλέτας, πριν από το φαγητό, πριν ακουμπήσουμε το πρόσωπο κτλ.
- Σε ποιες περιπτώσεις συνιστάται η χρήση αντισηπτικών αντί για πλύσιμο των χεριών (π.χ. εάν τα χέρια δεν είναι εμφανώς λερωμένα, μπορεί να χρησιμοποιηθεί εναλλακτικά αλκοολούχο διάλυμα).
- Στη σχολαστική τήρηση των μέτρων υγιεινής, και συγκεκριμένα: αποφυγή επαφής των χεριών με το στόμα, τη μύτη ή τα μάτια.
- Αποφυγή επαφής με ασθενείς που έχουν συμπτώματα του αναπνευστικού.
- Κατάλληλη διαχείριση αποβλήτων.
- Ορθή Χρήση Μέσων Ατομικής Προστασίας (μάσκας και γάντια).

Το πλήρωμα θα πρέπει να είναι εκπαιδευμένοι για την άμεση αναφορά των σχετικών συμπτωμάτων της λοίμωξης COVID-19 στον καπετάνιο.

10. Αερισμός και κλιματισμός

Συνιστάται ο φυσικός αερισμός των χώρων όσο και όπου αυτό είναι εφικτό. Στην περίπτωση που στους κλειστούς χώρους λειτουργεί σύστημα αερισμού/κλιματισμού, επιπρόσθετα, και όπου αυτά εφαρμόζονται, ισχύουν τα προβλεπόμενα στη σχετική εγκύκλιο του Υπουργείου Υγείας «Λήψη μέτρων διασφάλισης της Δημόσιας Υγείας από ιογενείς και άλλες λοιμώξεις κατά τη χρήση κλιματιστικών μονάδων», με έμφαση στην μη ανακυκλοφορία του αέρα όπου αυτό είναι εφικτό να εφαρμοστεί.

Συνιστάται μετά τον καθαρισμό του πλοίου να προηγείται τρίωρος εξαερισμός των χώρων πριν την είσοδο νέων επιβατών και έναρξη νέου ταξιδιού.

11. Καθαριότητα και απολύμανση χώρων

Στο πλοίο να διενεργείται γενικός καθαρισμός με απορρυπαντικά και απολυμαντικά με επιμέλεια και ιδιαίτερη έμφαση σε επιφάνειες που αγγίζονται συχνά, όπως πόμολα, κουπαστές, κλπ., καθώς και στις τουαλέτες, κάθε φορά μετά την οριστική αποβίβαση των επιβατών στο τέλος του ταξιδιού και πριν την επιβίβαση νέων επιβατών και έναρξης νέου ταξιδιού.

Οδηγίες για την καθαριότητα και την απολύμανση των χώρων δίνονται στην εγκύκλιο 30/3 /2020 Αριθμ. Πρωτ. Δ1γ/Γ.Π/οικ.21536 του Υπουργείου Υγείας, με θέμα: «Εφαρμογή μέτρων καθαρισμού και απολύμανσης σε πλωτά μέσα σε περίπτωση μεταφοράς ενδεχόμενου ή επιβεβαιωμένου κρούσματος Covid-19».

Για τα σκάφη σε διεθνείς πλώες παρέχονται οδηγίες από την Ευρωπαϊκή Δράση EUHEALTHYGATEWAYS στον παρακάτω σύνδεσμο:

https://www.healthygateways.eu/Portals/0/plcdocs/EU_HEALTHY_GATEWAYS_COVID-19_Cleaning_Disinfection_ships_21_4_2020_F.pdf?ver=2020-04-21-154731-953

12. Σημεία εξυπηρέτησης επιβατών όπως μπαρ, εστιατόρια και διαχείριση τροφίμων

Οι κανόνες υγιεινής των τροφίμων πρέπει να εφαρμόζονται σχολαστικά. Συστήνεται να μην λειτουργεί μπουφές με αυτό-σερβίρισμα των πελατών, αλλά τα τρόφιμα να παραδίδονται από το προσωπικό στους πελάτες κλειστά σε πακέτο. Τα μαχαιροπίρουνα, τα αλατοπίπερα και τα σχετικά να είναι μίας χρήσης. Οι δίσκοι, οι χαρτοπετσέτες, τα αναψυκτικά, τα καλαμάκια και τα σχετικά θα πρέπει να παραδίδονται από το προσωπικό στους πελάτες και οι πελάτες δεν πρέπει να τα συλλέγουν μόνοι τους.

Τα τραπέζια για την κατανάλωση του φαγητού θα πρέπει να λειτουργούν μόνο στον εξωτερικό χώρο. Μεταξύ των τραπεζιών θα υπάρχει απόσταση 2 μέτρων και σε κάθε τραπέζι μπορούν να κάθονται μέχρι 4 άτομα ή μέχρι 6 άτομα εφόσον προέρχονται από την ίδια οικογένεια.